

ACTA CARPATHICA OCCIDENTALIS

Příroda Západních Karpat

Muzeum regionu Valašsko, Vsetín
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

●

Nález plcha lesního *Dryomys nitedula* (Rodentia: Gliridae) ve vrcholových partiích masivu Radhoště (Moravskoslezské Beskydy)

Findings of the Forest Dormouse *Dryomys nitedula* (Rodentia: Gliridae) on top section of the Radhošť massif (Moravian-Silesian Beskids, Czech Republic)

Keywords: Carpathians, high altitude, Moravia, new records

Abstract: During the last decade the Forest Dormouse (*Dryomys nitedula*) was found at 1030 and 1100 m a. s. l. in the Moravian-Silesian Beskids (Czech Republic). As more than 90% of the Forest Dormouse localities in Czechia lie below 700 m of altitude (own analysis of the published records), both findings are rather unusual. There is only one other locality in our country where this species was recorded at similar high elevation. I suppose the Forest Dormouse is uncommon rodent species in areas over 1000 m a. s. l. throughout Central Europe.

Plch lesní (*Dryomys nitedula*) se řadí k našim méně běžným savcům, jejichž výskyt zpravidla není snadné prokázat. Obývá pouze severovýchodní část Česka (ANDĚRA & BENEŠ 2001; HUDEČEK et al. 2003) a s největší pravděpodobností se podobně jako u plcha zahradního (*Eliomys quercinus*) jedná o druh ustupující (viz HUDEČEK et al. 2003). Na našem území je plch lesní obvykle vázán na listnaté či smíšené porosty, nicméně nevychýbá se ani kulturním smrčínám (ANDĚRA & HORÁČEK 2005). Rozpětí nadmořské výšky nálezů plcha lesního v České republice sahá od 210 m v lužním lese Žebračka u Přerova (HUDEČEK et al. 2003) do 1100 m v Hrubém Jeseníku (GAISLER et al. 1977).

Materiál

Moravskoslezské Beskydy

Tanečnice, lovecká chata Ve Zmrzlém (6575b), 1030 m n. m., 1M, 7.IX.2005, odchyt do sklapovací pasti, coll. Muzeum regionu Valašsko, leg. et det. T. KAŠPAR.

Radhošť, hotel Radegast (6575a), 1100 m n. m., 1M, 30.VI.2007, nalezen čerstvě mrtvý, pořizena fotodokumentace, leg. et det. J. ZELOVÁ.

Oba nálezy plcha lesního ve vrcholových partiích skupiny Radhoště jsou jeho nejvyššími záznamy v české části Karpat (viz ANDĚRA & BENEŠ 2001), z nichž druhý navíc zároveň vyrovnává náš stávající nejvyšší doložený výskyt druhu (viz GAISLER et al. 1977). Z přehledu veškerých nálezů plcha lesního u nás (ANDĚRA & BENEŠ 2001; HUDEČEK et al. 2003) je zřejmé, že více než 90 % záznamů spadá do nadmořské výšky pod 700 m a pouze jedenkrát byl druh zaznamenán nad 1000 m n. m. (n = 82 lokalit; pro tuto analýzu nebyly využity faunistické údaje získané rozbořem vývržků, u nichž není jasné, kde přesně byl daný jedinec sovou uloven). Přestože v Tatrách plch lesní vystupuje až do 1500 m n. m. (ANDĚRA 1987), a v rakouských Alpách byl dokonce zaznamenán až ve 2300 m n. m. (SPITZENBERGER 1983), na základě výše uvedené analýzy se domnívám, že v rámci střední Evropy nelze v nadmořských výškách nad 1000 m očekávat jeho hojnější výskyt. O řídkém výskytu plcha lesního ve vrcholových částech Moravskoslezských Beskyd svědčí také skutečnost, že zde nebyl zjištěn při rozsáhlých odloveh drobných savců do sklapovacích pastí uskutečněných v letech 1987–2000 (BRYJA et al. 2001), ačkoliv tato metoda výzkumu jinde druh opakovaně prokázala (viz ZEJDA et al. 1962).

Poděkování

Děkuji Jitce Zelové (České Budějovice) a Tomáši Kašparovi (Valašské Meziříčí) za poskytnutí bližších údajů k jejich nálezům a za svolení k jejich publikování.

Literatura

- ANDĚRA M. (1987): Dormice (*Gliridae*) in Czechoslovakia. Part 2. *Muscardinus avellanarius*, *Dryomys nitedula* (Rodentia, Mammalia). *Folia Musei Rerum Naturalium Bohemiae Occidentalis, Plzeň, Zoologica* 26: 1–78.
- ANDĚRA M. & BENEŠ B. (2001): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia) – část 1.: Křečkovití (Cricetidae), hrabošovití (Arvicolidae), plchovití (Gliridae). Národní muzeum, Praha.
- ANDĚRA M. & HORÁČEK I. (2005): *Poznáváme naše savce*. Druhé přepracované vydání. Sobotáles, Praha.
- BRYJA J., HEROLDOVÁ M. & ZEJDA J. (2001): Drobní zemní savci (*Insectivora*, Rodentia) vrcholových partií Moravskoslezských Beskyd. *Časopis Slezského zemského muzea Opava (A)* 50: 105–112.
- GAISLER J., HOLAS V. & HOMOLKA M. (1977): Ecology and reproduction of *Gliridae* (Mammalia) in northern Moravia. *Folia Zoologica* 26(3): 213–228.
- HUDEČEK J. J., BENEŠ B. & HANÁK F. (2003): K výskytu plcha lesního (*Dryomys nitedula*) na severozápadním okraji druhového areálu (Mammalia: Rodentia: Gliridae). *Časopis Slezského zemského muzea Opava (A)* 52: 88–92.
- SPITZENBERGER F. (1983): Die Schläfer (*Gliridae*) Österreichs. *Mammalia austriaca* 6 (Mammalia, Rodentia). *Mitteilungen der Abteilung für Zoologie am Landesmuseum Joanneum* 30: 19–64.
- ZEJDA J., HOLÍŠOVÁ V. & PELIKÁN J. (1962): O některých vzácnějších savcích Slezska. *Přírodovědný časopis slezský* 23(1): 25–35.

VÁCLAV MIKEŠ^{1,2}

¹ Muzeum Novojičínska, Přírodovědné oddělení, 28. října 12, CZ-741 11 Nový Jičín; e-mail: vmikes@seznam.cz

² Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita, Branišovská 31, CZ-370 05 České Budějovice

OBSAH | CONTENTS

Články | Articles

BÁRTOVÁ Eva & VAŠUT Radim J.: Rozšíření vrby lýkovcové (<i>Salix daphnoides</i> Vill.) na východní Moravě a ve Slezsku - - - - -	3–10
ONDROVÁ Vlasta, NOVOTNÝ Ivan, HÁJEK Michal, FUKSOVÁ Jitka, FAJMON Karel & HETTENBERGEROVÁ Eva: Mechorosty a cévnaté rostliny mokřadní lokality Kolo na Předních loukách v Bílých Karpatech - - - - -	11–22
ORLOVÁ Bohdana & TKÁČIKOVÁ Jana: Flóra na vybraných lokalitách západně od Valašského Meziříčí - - - - -	23–40
POPELÁŘOVÁ Marie, KOUTECKÝ Petr & KRUPA Martin: Šafrán karpatský (<i>Crocus heuffelianus</i> Herbert) na východní Moravě - - - - -	41–50
ROP Otakar, MLČEK Jiří & POSOLDA Martin: Antioxidační vlastnosti krajových odrůd jabloní z regionu Bílých Karpat - - - - -	51–55
GOTTWALD Albert, UŘIČÁŘ Jan, BĚLÍN Vladimír, ELSNER Vladimír & KOPEČEK František: Motýli Bílých a Bielych Karpat – 1. doplněk - - - - -	56–71
ROHÁČOVÁ Magdaléna: Ploštice (Heteroptera) pasínku Losový v Huslenkách (Vsetínské vrchy) - - - - -	72–77

Krátká sdělení | Short notes

TKÁČIKOVÁ Jana, DANČÁK Martin & KAŠPAR Tomáš: Divizna brunátná <i>Verbascum phoeniceum</i> L. (<i>Scrophulariaceae</i>) na Vsetínsku (Česká republika) - - - - -	79–80
KONVIČKA Ondřej & ČAGÁNEK Dan: Nové nálezy <i>Rhysodes sulcatus</i> (Fabricius, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) na Moravě (Česká republika) - - - - -	81–82
SPITZER Lukáš, KAŠPAR Tomáš & PITTLNER Radim: Nové nálezy roháče obecného (<i>Lucanus cervus</i>) a páchníka hnědého (<i>Osmoderma barnabita</i>) na Valašsku (Česká republika) - -	83–85
MIKEŠ Václav: Nálezy plcha lesního <i>Dryomys nitedula</i> (Rodentia: Gliridae) ve vrcholových partiích masivu Radhoště (Moravskoslezské Beskydy) - - - - -	86–87

Aktuality a Personálie | Currents News and Personals

DANČÁK Martin & TKÁČIKOVÁ Jana: Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2011 - - - - -	88–89
TREZNER Jiří & SPITZER Lukáš: „Příroda Valašska“ na webu – aktualizace v roce 2011 - - - - -	90

© Muzeum regionu Valašsko, Vsetín, příspěvková organizace
& Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, příspěvková organizace, 2011

ISSN: 1804-2732

ISBN: 978-80-87614-01-3

ISBN: 978-80-87130-23-0

Sponzorem je VicusMedicus, s. r. o.